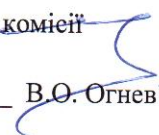

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут суспільства

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Приймальною комісією
Протокол № 4 від 05. 04. 2016 р.
Голова Приймальної комісії

В.О. Огнев'юк

Програма ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Спеціалізація: «Менеджмент (за видами економічної діяльності)»
Освітній рівень: «Магістр»
На базі: ОКР «Бакалавр», здобутого за іншою спеціальністю

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри управління
Протокол № 8 від «02» березня 2016 р.

Завідувач кафедри управління

Т.В. Поспелова

Київ 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань зі спеціальності «Менеджмент» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою управління Інституту суспільства на основі ОПП бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю. Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Вступні випробування проводяться за основними дисциплінами навчального плану підготовки студентів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на «Менеджмент».

Мета вступних випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і відповідності її вимогам підготовки студента спеціальності «Менеджмент».

Вступні випробування проводяться в усній формі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

№	Оцінка	Кількість балів	Критерії
1	Склав	60-100	Ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
2	Не склав	1-59	Ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Тема 1. Сутність менеджменту. Еволюція управлінської думки

Сутність категорій «управління» і «менеджмент». Менеджери і підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Передумови виникнення науки управління. Основні школи управління. Науковий менеджмент. Адміністративний менеджмент. Менеджмент людських відносин. Поведінковий менеджмент. Кількісний менеджмент. Системний менеджмент. Ситуаційний менеджмент

Тема 2. Елементи організації та процесу управління

Поняття організації та її загальна характеристика. Формальні та неформальні організації. Загальні характеристики організацій: ресурси (люди, капітал, матеріали, сировина, енергія); залежність від навколишнього середовища (споживачі, постачальники, уряд, законодавчі акти тощо); горизонтальний поділ праці; підрозділи; вертикальний поділ праці; управління. Концепція життєвого циклу організації.

Внутрішнє середовище організації: стратегія, тактика, іновація, фінанси, людські ресурси, матеріальна база. Характеристика зовнішнього середовища організації: взаємозв'язок факторів зовнішнього середовища; складність; рухомість; невизначеність. Фактори прямої дії: споживачі, постачальники, конкуренти, державні органи влади, інфраструктура, законодавчі акти, профспілки, партнери. Фактори непрямой дії: міжнародні події, міжнародне оточення, НТП, політичні обставини, соціально-культурні фактори, рівень техніки та технології, стан економіки.

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

Тема 3. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту, функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Методи управління. Методи формального і неформального впливу. Загальні методи управління: економічні; адміністративні (організаційно-розпорядницькі); соціально-психологічні; правове регулювання.

Економічні методи управління: планування, аналіз господарської діяльності, комерційний розрахунок, матеріальне стимулювання.

Адміністративні методи управління. Методи організаційного впливу і розпорядницького впливу. Організаційний вплив у формах організаційного регламентування, організаційного нормування і організаційно-методичного інструктування. Організаційне регламентування за допомогою адміністративних актів: статуту підприємства, положень про структурні підрозділи, посадових інструкцій працівників, правил внутрішнього трудового розпорядку й ін. Основні форми розпорядницького впливу: накази, розпорядження, рішення оперативних нарад (протоколи) і вказівки.

Соціально-психологічні методи управління. Соціальний вплив: соціальне регулювання, соціальне регламентування. Психологічний вплив: комплектування мікрогруп, гуманізація праці, моральне стимулювання.

Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Класифікація планів організації. Етапи процесу планування: визначення цілей; розробка стратегії; надання стратегії конкретної форми. Типи планів в організації. Ситуаційні фактори планування: рівень управління; життєвий цикл організації; ступінь невизначеності середовища. Фактори, що впливають на ефективність планування в організації.

Мета в управлінні та класифікація цілей організації. Концепція управління за цілями (концепція МВО). Зміст основних етапів управління за цілями. Переваги та недоліки управління за цілями.

Стратегія планування. Рівні стратегії: загальнокорпоративна, бізнесу, функціональна.

Формування стратегії: визначення місії організації, аналіз зовнішнього середовища, аналіз внутрішніх можливостей: визначення цілей організації; оцінка стратегічних альтернатив: вибір стратегії. Вибір корпоративної стратегії (методи пакетного менеджменту). Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії М. Портера). Вибір функціональних стратегій.

Тема 5. Організація як загальна функція менеджменту

Основні елементи організації. Поділ праці (спеціалізація). Групування (департаменталізація). Способи групування: за функціями; по продукту і за

географічною ознакою; по споживачам. Делегування повноважень. Лінійні та штабні повноваження. Координація. Механізм вертикальної та горизонтальної інтеграції.

Організаційні структури управління. Типи організаційних структур управління: лінійна; лінійно-штабна; функціональна; лінійно-функціональна; дивізійна; матрична. Їх переваги і недоліки. Фактори формування оргструктур управління: зовнішнє середовище; стратегія; технологія; розміри організації; стадія життєвого циклу організації. Методи вибору типу організаційної структури управління: метод аналогії; метод структуризації цілей; метод організаційного моделювання.

Управління організаційними змінами. Поняття організаційних змін. Зовнішні та внутрішні фактори цих змін. Процес та проведення організаційних змін: підготовчий етап; вибір тактики проведення змін (примушування, переконання, залучення); вибір підрозділу, що здійснює зміни (внутрішні, зовнішні); методи подолання опору змінам (залучення, навчання, сприяння, аналіз поля сил, пілотні проекти).

Тема 6. Мотивація як загальна функція менеджменту

Людський фактор в менеджменті та сутність мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонук, дій та цілей. Модель процесу мотивації. Еволюція поглядів на мотивацію (проста мотивація, концепція соціальної та психологічної мотивації).

Змістовні теорії мотивації. Сутність змістовного підходу до мотивації. Теорія "Ієрархії потреб людини". А. Маслоу; теорія ERG Клейтона Альдерфера; теорія потреб Девіда МакКлеланда; теорія "мотиваційної гігієни" Ф. Герцберга, теорії X та Y Д. МакГрегора.

Процесні теорії мотивації. Сутність процесного підходу до мотивації. Теорія "сподівань" В. Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера.

Винагородження як інструмент мотивації. Система винагородження. Вплив винагороджень на відношення до роботи, на поведінку та на мотивацію. Параметри ефективної системи винагородження. Загальна характеристика сучасних систем винагородження.

Вплив мотивації на формування та використання методів менеджменту.

Мотиваційні засоби менеджера. Оплата праці як основний чинник мотивування продуктивності праці. Оплата праці: заробітна плата, система винагород і премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу і морального стимулювання.

Тема 7. Контроль і регулювання як загальні функції менеджменту

Поняття контролю, його місце в системі управління. Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; подолання складних організаційних проблем; мінімізація затрат.

Види управлінського контролю. Рівні операційного контролю: попередній контроль; поточний контроль; підсумковий контроль.

Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; внесення коректив.

Основні характеристики ефективної системи контролю. Фактори, що обумовлюють вибір системи контролю (стиль керівництва, організаційні параметри, методи виміру). Фінансовий контроль (розробка бюджетів, аналіз фінансової звітності, аналіз беззбитковості). Операційний контроль (графік Г. ганта, сіткові графіки, методи управління запасами, інструменти контролю якості). Контроль поведінки працівників. Контроль, як фактор підвищення ефективності діяльності організації.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 8. Керівництво та лідерство

Вплив, влада та керівництво, лідерство. Поняття влади та впливу. Форми влади та впливу: влада примушуванням; влада на засадах винагородження; експертна влада; влада прикладом; традиційна влада. Вплив шляхом переконання та участі. Порівняння понять керівництво та лідерство.

Теорія лідерства. Класифікація підходів до розуміння лідерства. Підхід з точки зору особистості (лідерування є сукупність певних рис характеру керівника). Підхід з точки зору поведінки керівника. Ситуаційний підхід до лідерства (ситуаційна модель керування Ф. Фідлера; модель “шлях-мета” Т. Мітчела та Р. Хауса; теорія життєвого циклу П. Херсі та К. Бланшара; модель прийняття рішень керівником В. Врума та Ф. Йеттона).

Стиль керівництва. Теорії керівництва та їх зміст. Стилi, що ґрунтується на використанні влади. Система стилів Р. Лайкерта. Класифікація стилів лідерування Р. Блейка та Дж. Моутон. Континуум стилів керівництва Р. Транненбаума та В. Шмідта. Типи керівників.

Тема 9. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.

Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Культура менеджменту.

Тема 10. Основні поняття та ключові ідеї адміністрування

Предмет адміністрування. Сутність основних понять: адміністрація, адмініструвати, процес, адміністративний процес, адміністративні операції, адміністративно-управлінські технології.

Виникнення класичної або адміністративної школи управління. Загальні риси та внесок адміністративної школи в теорію та практику менеджменту. Характеристика періоду становлення адміністративної школи, її особливості та відмінності від наукової школи.

Основоположник класичної або адміністративної школи Анрі Файоль.

Інші представники школи адміністративного менеджменту: Ліндел Урвік, Джеймс Муні, Алан Рейлі, Олександр Г. Черч - сутність їх ідей та внесок в науку управління. Основні ідеї їх універсальних принципів та недоліки.

Концепція бюрократії як одна з найбільш корисних ідей в історії людства. Концепція бюрократії Макса Вебера.

Докорінні зміни в організаційних системах: сутність бюрократичної організації – причини ефективності бюрократії у минулому – вади бюрократичних структур – модифікація бюрократичних структур.

Тема 11. Проектування роботи в організації

Концепція проектування роботи. Сучасна модель проектування роботи.

Аналіз роботи. Мета аналізу. Зміст роботи. Опис роботи. Вимоги до роботи. Метод посадового аналітичного опитувача та його призначення. Особливості аналізу роботи на фабриці або заводі; в конторі або офісі.

Параметри роботи. Масштаб та складність роботи. Ілюстрація масштабу та складності роботи, розбіжностей по видах робіт. Вузкоспеціалізовані та широко спеціалізовані роботи. Відношення по роботі. Перехід від задачі до структури організації.

Сприйняття змісту роботи. Його характеристики: різноманітність, автономність, закінченість, результативність, взаємодія та комунікативність.

Технологія та проектування робіт. Модель впливу технології на проектування робіт. Чотири типи взаємозалежності робіт.

Моделі проектування роботи: побудова роботи; розширення масштабів роботи; ротація кадрів; модель збагачення характеристик роботи; модель соціотехнічної системи.

Відношення між характером змін у роботі та моделями проектування роботи. Вибір моделі проектування роботи.

Тема 12. Інформація та комунікації в організації

Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію. Визначення інформації, види та загальна структура інформації. Властивості інформації: загальні і специфічні. Зв'язок між інформацією та управлінням. Принципи управління інформацією. Формування оптимальних інформаційних потоків. Інформація безпосереднього управління. Інформація розвитку системи. Інформаційний шум.

Комунікативні процеси в організації. Поняття комунікації і комунікативного процесу. Цілі комунікації. Елементи та етапи процесу комунікації. Канали та засоби комунікації. Організація комунікативних процесів. Види і форми комунікації. Особливості комунікації у менеджменті

Процес комунікації і ефективність управління. Бар'єри комунікації. Забезпечення ефективних комунікацій. Планування інформаційних комунікацій. Методи удосконалення процесів обміну інформацією та системи комунікації в організації. Комунікативні стилі.

Інформаційно-технічна база процесу комунікації. Основні напрями розвитку інформаційних і комунікаційних технологій.

Тема 13. Теоретичні основи ділового спілкування

Управлінські ситуації під час ділового спілкування та їх основні типи. Робота з документацією. Завдання, рівні та зони спілкування. Сутність невербального спілкування. Правила проведення ділових бесід. Класифікація суб'єктів співбесіди. Службовий прийом. Основні правила та методи проведення адміністратором прийому. Підготовка та перебування на прийомі. Техніка проведення телефонних розмов. Основні правила проведення телефонних переговорів та структура використання часу розмови.

Планування, організація та проведення нарад. Поняття про переговори. Три основи стратегії переговорів: протистояння крайніх позицій партнерів; золота середина між м'якістю та жорсткістю; розв'язання проблем, виходячи із їхнього змісту. Етапи процесу планування переговорів: підготовка до переговорів; безпосереднє ведення переговорів; аналіз результатів і підсумків переговорів.

Тема 14. Документування адміністративно-управлінської діяльності

Форми діловодства: централізована, децентралізована та змішана. Переваги та недоліки, вибір форми діловодства.

Типові організаційні структури служби діловодства. Завдання і функції служби діловодства. Посадовий і чисельний склад служби діловодства. Методики розрахунку чисельності працівників служби діловодства.

Нормативна регламентація служби діловодства. Статут організації. Положення про структурні підрозділи та положення про службу діловодства. Посадові інструкції працівників служби діловодства, інструкція з діловодства. Табелі форм документів за типовими управлінськими ситуаціями та альбом форм уніфікованих документів.

Групи документів в апараті управління за функціональним призначенням. Розпорядчі документи (постанови, рішення, розпорядження, накази з загальних питань, вказівки). Особливості складання та оформлення.

Особливості підготовки довідково-інформаційних документів та їх оформлення. Акт як один з найпоширеніших інформаційно-довідкових документів. Довідки, протоколи, доповідні, пояснювальні та службові записки. Службові листи, інформаційні листи, рекламні листи, листи-

запрошення, супровідні листи, листи-повідомлення, листи-підтвердження, листи-нагадування, гарантійні листи, ініціативні листи, листи-відповіді.

Тема 15. Організація документообігу

Поняття документообігу на підприємстві. Документообіг та управлінська діяльність. Вимоги щодо раціональної організації документообігу: прямоточність руху потоків документів виконання принципу одноразового перебування документа в одному структурному підрозділі або в одного виконавця; дотримання принципу паралельності.

Напрями удосконалення документообігу на підприємстві: уніфікація документів, стандартизація документів, сучасні технічні засоби комп'ютерної техніки.

Приймання та первинне опрацювання документів, що надходять до організації. Попередній розгляд і розподіл документів. Реєстрація документів

Організація контролю за виконанням документів. Види контролю за виконанням документів. Перелік документів, що підлягають обов'язковому контролю за виконанням. Строки виконання документів. Технологія і техніка організації контролю.

Інформаційно-довідкова робота за документами. Організація проходження документів в установі. Відправлення документів.

Тема 16. Соціальна відповідальність організацій

Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Переваги корпоративної соціальної відповідальності. Закон соціальної відповідальності. Модель К. Девіса. Особливості соціальної відповідальності менеджменту в різних країнах.

Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет корпоративної соціальної відповідальності. Європейські стандарти у сфері праці. Законодавство України у сфері праці як основа корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і корпоративної соціальної відповідальності.

Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.

Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку корпоративної соціальної відповідальності (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 17. Планування особистої роботи менеджера

Цільове планування роботи менеджера. Методи планування особистої діяльності менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Основні стадії перспективного й оперативного планування особистої роботи менеджера. Традиційні й комп'ютерні засоби планування особистої роботи менеджера.

Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності. Раціональний розподіл функцій між керівником та працівниками апарату управління. Визначення функцій заступника та рівня централізації управління. Принципи та етапи розподілу управлінських функцій. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Делегування повноважень. Основні перешкоди делегуванню. Розподіл завдань. Техніка і форми передання розпоряджень. Ключові принципи розпорядчої діяльності.

Методи нормування управлінської діяльності. Порядок розрахунку нормативів трудомісткості управління. Особливості часу як ресурсу. Тайм-менеджмент. Управління потоком відвідувачів, техніка їх прийому, особливості прийому з особистих питань. Раціоналізація телефонних розмов.

Планування ділової кар'єри менеджера.

Тема 18. Організування діяльності менеджера

Об'єктивні основи виникнення і розвитку управлінської праці. Зміст та особливості управлінської праці. Види та класифікація управлінської діяльності. Завдання менеджера в управлінні діяльністю підприємства. Форми керівництва. Закони розвитку організації праці. Критерії оптимізації трудових процесів.

Сутність, значення та завдання наукової організації праці на сучасному етапі. Основні принципи і напрями наукової організації праці менеджера. Основні вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць. Система планування приміщень: кабінетна, загальна, стільникова. Правила розподілу приміщень. Використання технічних засобів управління та їх класифікація. Фактори виробничого середовища, правила створення раціональних умов управлінської праці.

Методи і засоби раціональної обробки текстових матеріалів. Вдосконалення методики читання. Використання ввідних, посилюючих, опорних сигналів.

Тема 19. Формування якостей ефективного менеджера

Розвиток менеджера як особистості. Фактори впливу соціального оточення на формування професійно важливих якостей менеджера. Психологічні особливості стилів управління. Індивідуальний стиль управління. Авторитет керівника: суб'єктивна і об'єктивна значимість. Харизматична влада керівника. Розвиток харизматичних здібностей особистості. Внутрішньоособистісні проблеми лідера. Відповідальність лідера.

Формування професійно-ділових якостей менеджера: професійність, здатність генерувати корисні ідеї; здатність приймати нестандартні

управлінські рішення та нести відповідальність за них; прагнення до професійного зростання; підприємливість; авторитетність; здатність до інновацій та виваженого ризику. Розвиток адміністративно-організаційних якостей менеджера: оперативність; гнучкість управління; здатність стимулювати ініціативу; уміння доводити справу до завершення; інтернальність; уміння формувати команду та організовувати роботу підлеглих; здатність делегувати повноваження; уміння організовувати час.

Розвиток соціально-психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж. Розвиток моральних якостей менеджера: порядність, людяність, чесність, повага до гідності людей; готовність допомагати; громадянська позиція; інтелігентність; національна свідомість.

Тема 20. Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень

Вступ в теорію прийняття рішень. Проблемна ситуація. Проблеми стабілізації та проблеми розвитку. Традиційні визначення поняття “прийняття рішень”.

Сучасний етап розвитку теорії прийняття рішень. Закони управління, що впливають на прийняття управлінських рішень. Специфічні закономірності управління. Сутність, завдання, предмет, функції, суб'єкти й об'єкти управлінських рішень. Управлінське рішення в циклі управління. Основні ознаки управлінських рішень: цілі, наслідки, поділ праці, професіоналізм. Економічний, організаційний, технологічний, правовий та соціальний зміст управлінського рішення.

Основні вимоги до управлінських рішень. Блочна модель підготовки й прийняття рішення. Ієрархічна взаємозалежність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень і вимоги до них.

Тема 21. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень

Вибір варіантів рішення. Дії з підготовки варіантів рішення і розробка моделі аналітичної роботи.

Порівняльний аналіз проектів різної тривалості. Прийняття рішень за детермінованих умов, умов ризику. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах недостатньої інформації і вигідності. Підготовка управлінських рішень в умовах інфляції.

Оптимальні управлінські рішення. Рангування альтернативних проектів. Критерії вибору варіантів рішень. Критерій Лапласа. Критерій середнього виграшу. Критерій Ваальда. Критерій Севіджа. Критерій максімакс.

Тема 22. Моделі прийняття управлінських рішень

Теорія ігор: виникнення, напрями використання, переваги та недоліки.

Модель теорії черг або модель оптимального обслуговування, що використовується для визначення оптимального числа каналів

обслуговування по відношенню до потреби в них. Ситуації, в яких моделі теорії черг можуть бути корисні.

Модель управління запасами, що використовується для визначення часу розміщення замовлень на ресурси і їх кількості, а також маси готової продукції на складах: потенційні вигоди та витрати на зберігання, перевантаження, виплату відсотків, витрат на страхування, втрат від псування, крадіжки і додаткових податків.

Модель лінійного програмування. Типові варіанти застосування лінійного програмування в управлінні виробництвом: укрупнене планування виробництва, планування асортименту виробів, маршрутизація виробництва виробу, управління технологічним процесом, регулювання запасів і т.п.

Імітаційне моделювання. Створення моделі і її експериментальне застосування для визначення змін реальній ситуації. Використання імітації в ситуаціях, дуже складних для математичних методів типу лінійного програмування.

Мережеве моделювання: сутність та напрями використання.

Тема 23. Методи прийняття управлінських рішень

Дерево рішень: сутність методу та ситуації, в яких він застосовується.

Групові методи прийняття рішень: властивості групи та негативні ефекти прийняття рішень у групі.

Метод мозкового штурму (колективної генерації ідей). Модифікації процедури проведення «мозкового штурму»: метод індивідуального мозкового штурму; письмовий мозковий штурм; метод прямого мозкового штурму; метод масового мозкового штурму; метод подвійного (парного) мозкового штурму; метод мозкового штурму з оцінкою ідей; зворотний мозковий штурм; метод

Метод Дельфі: сутність, етапи, переваги та недоліки.

Інші методи: японська (кільцева) система прийняття рішень, метод дискусії, морфологічний метод і метод аналізу кола проблем, метод аналогій, синектика, морфологічний аналіз, випадковий імпульс, метод «635», метод модерацій.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Проаналізуйте місце та роль менеджменту в економічній науці.
2. Поясніть основні принципи поведінкових теорій лідерства.
3. Назвіть та охарактеризуйте функції менеджменту.
4. Опишіть основні фактори, що впливають на прийняття рішень.
5. Охарактеризуйте менеджмент як вид професійної діяльності.
6. Поясніть, які використовують інструменти менеджменту для обґрунтування рішень в умовах невизначеності.

7. Поясніть сутність планування як функції управління.
8. Сформулюйте фактори, що визначають якість прийнятого рішення, спираючись на знання змісту етапів раціональної технології прийняття рішень.
9. Розкрийте сутність менеджменту, його особливості та функції.
10. Поясніть механізм впливу ряду внутрішніх та зовнішніх факторів.
11. Дайте характеристику теорії трудової мотивації Ф.Герцберга.
12. Охарактеризуйте основні вимоги до організації управління
13. Розкрийте сутність «управління за цілями».
14. Розкажіть яку роль відіграє оцінювання результатів роботи працівників на основі обліку корисності витрат робочого часу, праці та складності роботи
15. Розкрийте зміст теорії ієрархії потреб А.Маслоу.
16. Назвіть основні критерії та показники ефективної управлінської діяльності.
17. Поясніть, у чому полягає принцип моделі Портера-Лоулера.
18. Опишіть роль контролю як функції управління: сутність і принципи.
19. Охарактеризуйте теорія очікувань В.Врума.
20. Розкажіть яку роль відіграють фактори та обмеження в комунікації.
21. Охарактеризуйте основні елементи та етапи комунікації.
22. Назвіть основні вимоги до планування як функції менеджменту.
23. Поясніть «Теорію справедливості» Стейсі Адамса.
24. Розкрийте суть сучасних систем оцінки та аналізу в менеджменті.
25. Назвіть основні принципи побудови моделей бізнес-процесів.
26. Охарактеризуйте фактори, які впливають на вибір системи контролю в організації..
27. Поясніть механізм впливу ряду внутрішніх та зовнішніх факторів.
28. Зіставте теорії А.Маслоу та Ф.Герцберга. У чому ці теорії суперечать одна одній?
29. Проаналізуйте наведені приклади місії фірми на відповідність вимогам до слушно сформульованої місії:

- Місія фірми AVIS, що займається прокатом автомобілів: «Стати швидко зростаючою компанією з найбільш високим рівнем прибутку серед всіх інших компаній, які займаються прокатом та орендою транспортних засобів без водіїв»;
 - Місія невеликого рекламного агентства : «Стати найавторитетнішою компанією у своєму географічному регіоні, яка пропонує вичерпний асортимент рекламних послуг у справі забезпечення творчих контактів виробників продукції або послуг з їх клієнтами».
30. Назвіть основні функції менеджменту.
 31. Визначте основні критерії та показники ефективної управлінської діяльності.
 32. Охарактеризуйте теорію потреб Д. Мак-Клеланда.
 33. Наведіть приклади вітчизняних підприємств (організацій), які вибрали: або стратегію контролю над витратами, або стратегію диференціації, або стратегію фокусування.
 34. Сформулюйте ключові фактори успіху для організації по ремонту телевізійної техніки для населення (4-5 факторів)
 35. Назвіть основні відмінності теорій А.Маслоу та Ф.Герцберга.
 36. Розкрийте еволюцію поглядів на сутність менеджменту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дмитро Черваньов. Менеджмент: терміни, тести, вправи, завдання, навчальні конкретні ситуації (кейси), проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт: Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 853 с.
2. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. Основи менеджменту. – Львів, видавництво «Світ», 1995. – 294 с.
3. Глухов В.В. Менеджмент: Учень. – СПб.: Спец. Лит., 1999. – 700 с.
4. Завадський Й.С. Менеджмент: Підручник. – в 2-х т. – К.: Укр.-фін. ін.-т менеджменту і бізнесу, 1999.
5. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент. – К.: МАУП, 1998.

6. Друкер П.Ф. Управление, нацеленное на результаты: Пер. с англ. – М: Техн.шк.бизнеса, 1994.
7. Мескон, М.Х. Основы менеджменту/ Маскон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф.; пер. с англ.– М.: Дело,1992. – 702,78 [с.].
8. Словарь-справочник менеджера /Под ред. М.Г.Лапусты. – М.:ИНФРА-М, 1996.
9. Шершньова, З.Є. Стратегічне управління[Текст]: підручник/ Зоя Євгеніївна Шершньова. – [2-ге видання].–К.: КНЕУ, 2004. – 699, 17[с.].

Додаткова література

1. Бізнес-план: технологія розробки і обґрунтування [Текст]: навч. посібник / [С. Ф. Покропивний, С. М. Соболь та ін.]; під ред. С. Ф. Покропивного. – [вид.2-е, доп.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 379,[6]с.
2. Хан, Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга/ Д. Хан; [пер. с нем.]. – М.: Финансы и статистика, 1997. –800с.
3. Ру, Д. Управління/ Ру Д., Сул'є Д.; [пер. з франц]. – К.: Основи,1995. – 442 с.– (Бібліотека менеджера).
4. Клейнер Георгий Борисович. Предприятие в нестабильной рыночной среде: риски, стратегии, безопасность/Г.Б.Клейнер, В.Л.Тамбовцев, Р.М.Качалов; под общей редакцией Панова С.А. – М.: ОАО «Издательство «Экономика»,1997. – 288 с.– (из серии «Экономическая наука современной России»).
5. Белов, М.А. Планування діяльності підприємств[Текст]: навч. метод. посібник /[Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.]; за заг. ред. В.Є. Москалика. – К.: КНЕУ,2002. – 252 с.
6. Тарасюк, Г.М. Планування діяльності підприємства [Текст]: навч. посіб./ Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб – К.: “Каравела”,2003. – 432 с.
7. Рональд Клапгам. Концепція соціальної ринкової економіки/ [Рональд Клапгам].– [2-ге видання]. – Фонд Конрада Аденауера, 2006.– 56, 14[с.].– (Серія “Політична освіта”).

8. Иванов, В.Н. Социальная инноватика в управлении: вопросы и ответы, структурно-логические схемы/ Иванов В.Н., Мельников С.Б. –М.: Муниципальный мир, 2004. – 228, 78-94[с.].
9. Гавриков, М.А. Від бюджетування до збалансованої системи показників/ Гавриков М.А.//Управління корпоративними фінансами. – 2006. – №01(13).–с.49.
- 10.Василишин, Р.Д. Стратегія розвитку підприємства в умовах ринку/ Василишин Р.Д. – Суми: Козацький вал, 1997.–30, 4 [с.].
- 11.Чупіс, А.В. Управління підприємницькою діяльністю: оцінка, організація, прогнозування/ А.В. Чупіс. – Суми: Університетська книга, 1999. – 333, 13 [с.].
- 12.Чупіс, А.В. Управління підприємницької діяльністю: оцінка, організація, прогнозування/ А.В.Чупіс, І.І. Залудяк.. – Суми: Університетська книга, 1996. – 333, 19 [с.].
- 13.Федулова, Л.І. Менеджмент організацій/ Л.І. Федулова. – К.:Либідь, 2003.– 448, 126–127[с.].
- 14.Уткін, Є.А. Стратегічне планування/ Уткін Є.А.– М.:ЕКМОС, 1999.– 440, 37[с.].
- 15.Лернер, Ю.І. Бізнес-планування підприємницької діяльності в умовах невизначеності та ризиків/ Лернер Ю.І. – Х.: Фактор, 2006. – 480, 34[с.].
- 16.Навчальна конференція основи менеджменту НПО: (пісумки 4-ї Міжнародної конференції «Київ–2006»)[Електронний ресурс]/ М. Kashyn, L. Rodenko-Kardash, Jo Toepfer//Бібліотечний вісник–2007.–№4.–с.4.– Режим доступу до журналу:
http://www.nbuu.ua/operative/assistant/desktop/навчальна_конференція_основи_менеджменту_НПО/handouts_stpl.doc. – page – 4.
- 17.Програмне забезпечення для малого бізнесу// <<http://www.find-small-business-software.com/bizplan-course.html>>.– 2005.
- 18.Рада молодих підприємців України РМПУ : про нас, діяльність, новини, публікації, проекти, юрконсультація, бізнес-пропозиції, бізнес-мережа, вакансії//<<http://www.ukrbusiness.com.ua/>>.– 29 січня 2007 р.

- 19.Шapiro, В.Д. Управление проектами [Текст]: учебно-методическое пособие / Шапиро В.Д. – СПб.:ДваТриИ»,1996. – 610,226 [с.].
- 20.Лещенко, М.Н. Менеджмент инвестиционных рисков/ [Лещенко М.Н., Марущак И. Н., Бочков В.Е., Демин Ю.Н.]. – М.:МГИУ,2003.– 187,48[с.].